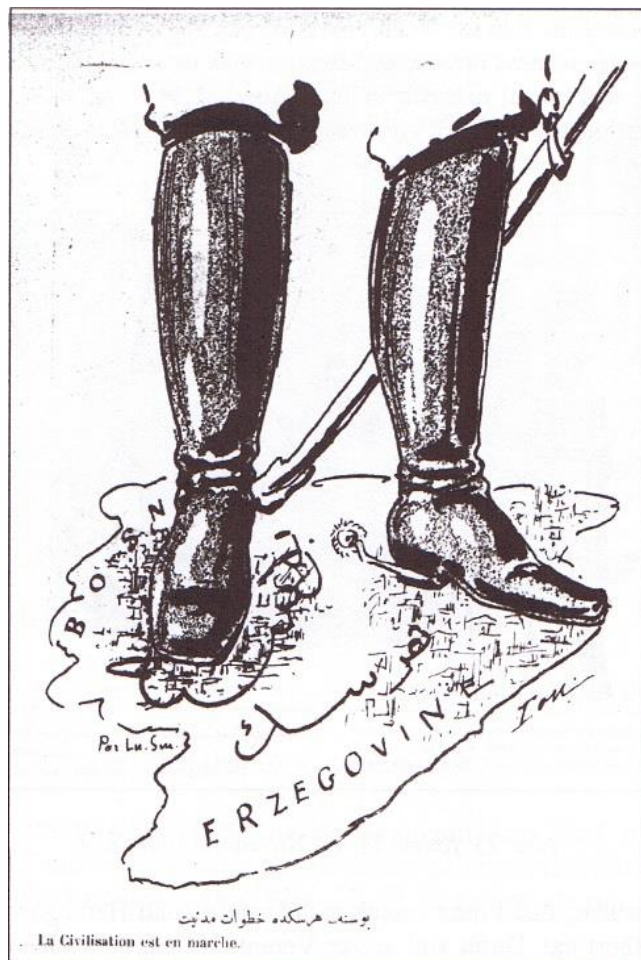

ANEKSIJA BIH I ZEMALJSKI USTAV ZA BIH

Analiza teksta

Okolnosti koje su prethodile aneksiji

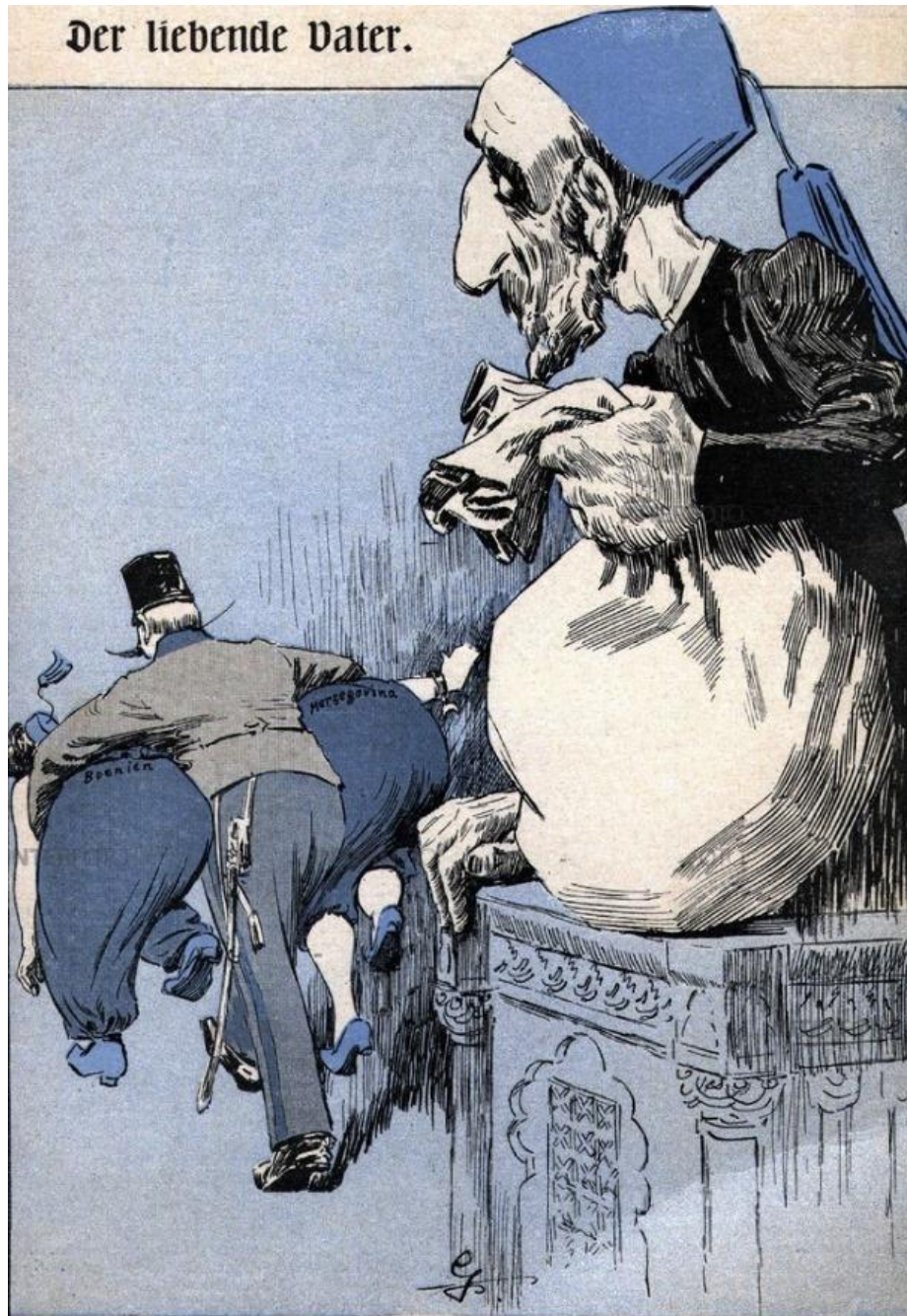

- Domaće stanovništvo zahtjeva (između ostalog) i adekvatnu platformu za političko djelovanje i artikulaciju njihovih političkih ciljeva i ambicija unutar monarhije – traži se donošenje Ustava.
- Želja Austro-Ugarske monarhije oduvijek je bila potpuna aneksija BiH – „aneksija je starija od okupacije“
- Zahtjevi domaćeg stanovništva za ustav su, između ostalog, iskorišteni kao povod za proglašenje aneksije
- Povoljan međunarodni momenat – mladoturska revolucija u Turskoj i relativno nedavni poraz Rusije u rusko-japanskom ratu
- Aneksija je izazvala tzv. aneksionu krizu

BiH u A-U Monarhiji

Der liebende Vater.

Wenn ich nicht fünfzig Millionen für diese Mädchen bekäme, möcht' ich sagen, meine Ehre ist lädiert.

Karikatura koja prikazuje „otkup“ BiH od strane A-U

Donošenje Ustava

- Ustavna anketa sazvana od strane civilnog adlatusa barona Benke
- Različite nacionalne stranke upućivale prijedlog za sadržaj Ustava
- Muslimanski i srpski predstavnici se zalagali za autonomiju BiH
- Hrvatski predstavnici zalagali se za prisajedinjenje BiH Hrvatskoj
- Svečano proglašenje obavio Marijan Varešanin – zemaljski poglavar
- Ustav „koji odgovara vjerskim prilikama i čuva naslijeđeni društveni red“
- Zadržan postojeći status BiH kao krunskog *corpus separatum*
- Osnovni princip Ustava je ideja „piramidalne ustavnosti“

Zemaljski ustav (Štatut) – analiza teksta

„Na zakonima saradivaće sabor, u koji će stanovništvo Bosne i Hercegovine odašiljati poslanike....

Na sve vladine osnove koje pripadaju u nadležnost bosansko-hercegovačkog sabora, treba da pristanu vlade obiju država monarhije prije, nego će biti predane saboru“

- Kakva zakonodavna ovlaštenja ima sabor?
- Kakva ograničenja postoje u oblasti predlaganja zakona?

Zemaljski ustav (Štatut) – analiza teksta

„Zakonskim osnovama, koje je usvojio sabor, treba Previšnja potvrda (sankcija).

Nju će isposlovati zajednički ministar kojemu je povjereno vodstvo bosansko-hercegovačke uprave, na prijedlog zemaljske vlade i nakon što su pristale vlade obiju država monarhije“

- Kakva ograničenja postoje nakon što sabor okonča zakonodavnu proceduru?
- Šta je svrha ograničavanja ovlaštenja sabora?

Zemaljski ustav (Štatut) – analiza teksta

„U izvršnoj vlasti nemaju dijela ni sabor ni pojedini saborski poslanici, pa se s toga sabor ili pojedini saborski poslanici ne mogu lično upletati u zvanični rad vladinih oblasti ili pojedinih zvaničnih lica niti mogu uopće neposredno utjecati na rad ili odredbe pomenutih vlasti i lica“

- Koje su to uobičajene ovlasti koje zakonodavna vlast ima u odnosu na izvršnu?
- Kakav odnos sabora i vlade propisuje tekst Ustava?
- Zbog čega je propisan ovakav odnos ova dva tijela?

Zemaljski ustav (Štatut) – analiza teksta

„Sabor ne smije općiti sa drugim predstavništvima niti smije izdavati kakvih objava. Odaslanstva (deputacije) se ne smiju pustiti ni u sjednicu sabora ni u sjednicu njegovih odbora. Saborska odaslanstva smiju se slati na Previšnji dvor samo onda, kad se isposluje prethodno Previšnje odobrenje.“

- Kakva ograničenja sadržava ovaj član?
- Šta je svrha ovih ograničenja?
- Šta je to „Previšnji dvor“ i „Previšnje odobrenje“?

Zemaljski ustav (Štatut) – analiza teksta

„Zemaljska vlada treba da svake godine na vrijeme podnese saboru proračun o zemaljskim prihodima i rashodima, a sabor treba da ga uzme bez odlaganja u pretres tako, da može stati na snagu zakona prije početka iduće godine.“

- Kakva ovlaštenja u pogledu budžeta ima sabor?
- Kakve su sličnosti između ovlaštenja današnjeg parlamenta i sabora?

PRAVNI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU

HVALA NA PAŽNJI!